Tweede Jaargang. N° 4. 30 cent. per nummer Zondag 22 Januari 1928

De Mandelgalm

Katholiek-Vlaamsch-Nationaal Weekblad voor Iseghem en Omliggende

AANKONDIGINGEN
De prijs wordt bepaald in overeenkomst met het bestuur van 't blad.

Inschrijving op alle postkantoren
Een jaar 15,00 fr. 6 maand 8,00 fr.
3 maand 4,00 fr. Buitenland 25,00 fr.

Opstel en Beheer, Marktstraat, 22, Iseghem
Verantwoordelijke uitgever:
Rob. Verhaeghe, Iseghem. Postrek. 2024.66

Alle mededeelingen moeten ten laatsten den Woensdag middag voor 't verschijnen van 't blad binnengezonden zijn.

VOORUIT NU!

Het is onze plicht er onze afdeelingen, en inzonderheid onze arrondissementsbesturen op te wijzen dat, zelfs wanneer er geen belangrijke politieke gebeurtenissen als heden op til zouden zijn, de voorbereiding van den e. k. verkiezingsstrijd ernstig dient aangepakt.

Programma, middelen, taktiek, methode dienen grondig besproken. De handen dienen in mekaar gelegd, de plannen afgelijnd, de taak verdeeld.

We houden ons ter beschikking met alle voorhanden zijnde middelen, om onze arrondissementsbesturen in dit werk te helpen, in te lichten.

Federatie van Vl. Nat.

Propagandabureel, Molenstraat, 57, Aalst.

De Crisis in de Lucifernijverheid

De socialisten als handlangers van den Trust

Iedereen zoo wat, weet nu welke verwoede pogingen de beruchte Zweedsche lucifertrust in de laatste tien jaar heeft ingespannen, om ook de Belgische lucifernijverheid in zijne klauwen te krijgen. Of al de aangewende pogingen van evenveel eerbied en ontzag getuigen voor het Belgisch wetboek van strafrecht, daarover zal denkelijk het Belgisch gerecht eerlang uitspraak te doen hebben, daar voor de correctionneele rechtbank van Oudenaarde een paar zaakjes hangende zijn, die eenig verband hebben met den machtswil van hooger vermelden trust.

Maar daarover willen we nu niet uitweiden.

Voor ons lijkt het heel wat interessanter er op te wijzen, dat dit vreemde kapitaal hier bij de Belgische politiek — inzonderheid bij de socialisten — gedienstige handlangers heeft gevonden.

Naar het schijnt zou die gedienstigheid van de socialistische partij tegenover het groot-kapitaal in kwestie, kunnen verklaard worden, gedeeltelijk althans uit de Marxistische ideologie die over de concentratie van kapitaal en nijverheid den idealen socialistischen toekomststaat wil bereiken. Menschen die op de hoogte zijn van de vele ongure koopjes, die gesloten worden achter de coulissen van het politiek tooneel, beweren, op goede gronden naar het schijnt, dat er nog wel meer tastbare redenen zijn voor die gedienstigheid.

In elk geval zien we dat de Belgische vrienden van den trust, die aangestuurd hebben op een Belgisch monopool voor het vreemde kapitaal, zich nog niet verloren geven, zelfs nu niet, a hoewel de commissie, door de regeering benoemd, een ongunstig advies heeft uitgebracht voor het monopool.

Wat men niet rechtstreeks heeft kunnen bereiken, wil men even beproeven langs een omwegje.

En weer zien we de socialisten voor dit anti nationaal werk in de bres springen.

Als we niet verkeerd zijn ingelicht, meenen we te moeten melden, dat zelfs de katholieke democraten, inzonderheid de omgeving van minister Heyman, eenigszins onder den indruk zijn gekomen van de socialistische drogredenen.

Het lijkt ons een nationale plicht, er het onze toe bij te dragen om de socialistische « argumenten » te ontzenuwen.

Het artikel van » Vooruit »

De heer Mar. De Rycke heeft er ons in « Vooruit » van 6 Jan. 1928 een heele bloemlezing van voor gezet.

We gaan hier onderzoeken wat een overtuigende kracht er in zijn argumentatie steekt.

De heer De Rycke geeft eerst hoog op van den overweldigenden invloed door den Zweedschen trust uitgeoefend.

Die invloed is inderdaad zeer groot, maar waarom overdrijft de heer De Rycke dan nog? Is dat alleen te wijten aan naïef defaitisme? Het is b. v. niet waar dat de trust « beschikt over AL de usines waar de mekanieken, noodig om stekjes te maken, worden gebouwd. »

We hadden dees week nog gelegenheid de offerten te zien door drie zulke machienenfabrieken gedaan aan een nijveraar uit de Denderstreek.

En wat zou het, dat de trust ook beschikt « over fabrieken waar chemische producten worden vervaardigd? »

Toch weer geen monopool zeker van phosphoor, paraffine en dergelijke?

Voor wie dan weet welk percent deze chemische producten in de fabricatiekosten van lucifers vertegenwoordigen, wordt zulke snoeverij eenvoudig belachelijk.

Wij zijn dus niet accoord met het defaitisme van den heer De Rycke waar hij schrijft: « Niets ontbreekt dus de trust om een strijd zonder weerga te kunnen aanbinden tegen gelijk welke fabriek, waar zij ook is gelegen. »

Waarom verpletterd de trust dan de ééne fabriek niet, die naar het zeggen van den heer De Rycke, nog zelfstandig staat in Noorwegen?

Het is een feit dat de trust nog heel wat sterker zal moeten worden, voor hij er zal in slagen een nijveraar, op de hoogte van het luciferbedrijf, er toe te dwingen het af te leggen.

Dank zij hun enorme kapitalen zijn de Zweden, die daarbij, en dat zal blijken, niet altijd zeer kieskeurig zijn geweest op de door hen aangewende middelen, er in geslaagd een groot aantal fabrieken — vooral deze waar de leiding min goed was, op te koopen.

De afzetgebieden

Ook in zake afzetgebieden overdrijft de heer De Rycke moedwillig of uit onwetendheid den invloed van den Zweedschen trust.

Bij het lezen van zijn artikel krijgt men den indruk dat b.v. de Engelsche markt zou gesloten zijn voor den luciferaanvoer uit België.

Welnu ook dat is beslist valsch. Deze week noch kregen we inzage van een bestelling uit Engeland van vijf duizend kisten te maand. (Hier is enkel spraak van één bepaald cliënt). Ook in Holland is veel vraag naar lucifers.

Zou dat het geval zijn als het waar was, wat de h. De Rycke schrijft dat « de Belgische stekjes hun goede faam verloren hebben. »

En wat de reporter van Vooruit schrijft over den geldhonger der fabrikanten naar aanleiding van den zwendel met doosjes, die in plaats van vijftig soms 33 a 35 stekjes bevatten, raakt kant nog wal.

De fabrikanten voerden in deze slechts de orders uit van hun Engelsche importateurs en deze bestelden doosjes met langs om minder lucifers erin, omdat de Engelsche tolrechten op lucifers berekend werden niet naar het aantal doozen, maar alleen naar het aantal lucifers per doos.

Met het aantal lucifers per doos dus te laten verminderen, zagen de Engelsche importateurs het tolrarief per doosje dus verlagen en konden ze scherper concurreeren.

En laat de h. De Rycke eens bevragen welke firma met dit stelsel begonnen is misschien komt hij dan wel tot de bevinding, dat zijn Zweedsche vrienden dat spelletje in gang hebben gezet.

Neen er is uitvoermogelijkheid genoeg en het is bespottelijk de h. De Rycke krokodillen tranen te zien storten over het verloren gaan van het Turksche afzetgebied voor de Ninoofsche firma Sogalfor. Dat vertegenwoordigt hoop en al 14,230,000 doosjes, de produktie van een klein fabriekje gedurende een paar maand.

Maar wat noopt er dan toch den h. De Rycke zoo sterk, om met allerlei middelen de Belgische fabrikanten van de lucifernijverheid af te houden?

De aap komt uit de mouw.

Nadat de reporter van Vooruit aldus haast twee kolom lang heeft gepleit voor.. ja, zeg het hem zelf, lezer, voor wie en voor wat hij heeft gepleit, komt op het einde van zijn artikel de aap uit de mouw. Wat de monopolisten niet rechtstreeksch konden bereiken dat willen ze bereiken langs een omweg.

De h. De Rycke schrijft: « Laat ons aannemen dat wij hier ook een soortgelijke maatschappij kunnen tot stand brengen en dat de Staat voor 51 % kapitaal onderschrijft, wij zijn overtuigd dat men spoedig de nijverheid van een dreigenden ondergang zou redden. »

Waar hebben wij het nu?

De Zweden beschikken over al de machienfabrieken, ze hebben al de afzetsgebieden in handen etc. etc. en.... laat de Staat 51 % van het kapitaal onderschrijven en al die fantastische nachtmerries verdwijnen als bij tooverslag!

Maar wij begrijpen de vrienden van het monopool best: wie zou er nog kapitaal wagen in een onderneming waarin de Staat — iedereen kent de bevoegdheid van den Staat op nijverheidsgebied — met zijn 51 % alles zou te zeggen hebben?

Een verbloemd voorstel om het monopool aan de Zweden in handen te spelen! En we vinden het triestig dat deze socialistische vrienden den moed vinden om als argument voor die oplossing het belang van de werklieden in te roepen.

De lucifernijverheid was een groote bron van inkomen voor heel de Denderstreek. De mannen van den trust, deze bijzondere vrienden van de socialisten, hebben hier veel vernietigd.

Laat de Staat in plaats van een maatschappij te stichten een stukje wet maken om de manœuvers van den trust te bemoeilijken zooniet te verhinderen en na een paar jaar zal de oude welstand zoovoor werklieden als fabrikanten teruggekeerd zijn en de verbruikers zullen het gelag niet moeten betalen.

In elk geval, wij drukken de hoop uit, dat de katholieke demokraten in deze het voorbeeld van de socialisten niet zullen volgen, dat ze liever zullen besluiten in den zin van de Commissie.

OOK DEVÈZE

voor diensttijdvermiadering

Onze stelling is altijd geweest: diensttijdvermindering brengt geen gevoelige slag toe aan het Belgisch militarisme.

Dat wil natuurlijk niet zeggen dat we geen voorstanders zouden zijn van diensttijdvermindering.

Vermindering van dienstijd beteekent vermindering van de persoonlijke lasten die het militarisme ons oplegt.

Omdat dienen in 't leger beteekent verlies van loon en daarbij supplementaire uitgaven voor elk gezin waar een zoon naar de kazerne wordt geroepen, daarom om dezen last te verminderen blijven wij ijveren voor den zesmaandendienst.

Maar we herhalen het vermindering van diensttijd, zelfs tot zes maand, beteekent niet een zeer gevoelige slag toegebracht aan het Belgisch militarisme.

Omdat, met de moderne oorlogstechniek, waar het hoe langer hoe minder aankomt op mannen en hoe langer hoe meer op materiaal, is het vraagstuk van de duur van den diensttijd een van de minst interessante factoren.

We worden in deze, onze, meening versterkt bij het lezen van de motie verleden Zaterdag door de federatie van de liberale studenten te Luik aangenomen na een preadvies van den h. Devèze.

Deze motie luidt:

« De liberale studenten erkennen de opportuniteit van een korten diensttijd, die beantwoordt aan de vereischten van 's lands economisch leven, drukken den wensch uit dat de Kamer zoo spoedig mogelijk een militaire hervorming in dien zin goedkeurt, met voorbehoud n. l. van militaire vooroefening, het stichten van een bestendigen kern gegradeerde drilmeesters, verbetering der instructiemethoden, het tot stand brengen van versterkte gordels en steunpunten die 's lands verdediging verzekeren ».

Is dat klaar?

Ofwel zijn de liberalen, de heer Devèze voorop, antimilitaristen geworden, ofwel laat de factor diensttijd het Belgisch militarisme onaangetast.

Het laatste natuurlijk is waar.

Krijgt het Belgisch militarisme zijn uitgebreid beroepsleger, zijn moderne bewapening en zijn vestingswerken dan zal het genoegen nemen met een vermindering van diensttijd.

En zelfs Frankrijk zal er in toestemmen op voorwaarden dat België de Fransche fortengordel voortbouwt langs de Belgische oostelijke grens.

Er bestaat een ander middel om het Franco belgisch militarisme in België morsdood te slaan en om het Fransche imperialisme een gevoelige klap toe te brengen in West-Europa.

Dat middel is het vormen van Vlaamsche legerdivisies.

Dat is het eenig probate middel waarover Vlaanderen op dit oogenblik beschikt om het gevaar te ontzenuwen dat voor 's lands zelfstandigheid verborgen ligt in het militair accoord met Frankrijk.

We hadden gehoopt reeds dees week op dit vraagstuk te kunnen ingaan.

We hadden ook gehoopt dat we in staat zouden geweest zijn te melden dat heel Vlaanderen voor het verwezenlijken van dit programma in de bres gaat springen. — We moeten nog een poosje geduld hebben.

De liberteit van de peerdefamilie

Een raad aan " De Standaard ,,

De Libre Belgique en de Bien Public, de twee bel-honden die sedert altijd de verwoede aanvoerders zijn van den strijd tegen Vlaanderen, inzonderheid van den strijd tegen de vervlaamsching van het vrij onderwijs in Vlaanderen, hebben weer een kolfje naar hun hand gevonden in de beruchte onderrichtingen van kardinaal Van Roey aan zijn collegesuperiors.

Men zou zich teruggeplaatst wanen in den tijd van de Jezuietenpaters Verrest en Vermeersch, die luidop droomden van de vrijheid van den huisvader, ten tijde van het voorstel Coremans en van de wet Segers-Franck.

Er is wel een grappige zijde aan dat haarkenpluk tusschen Fransch Belgicisten en Vlaamsch-Belgicisten als ge hoort dat de « helleteven » voornoemd De Standaard uitschelden voor « ultra-flamingant ».

Maar de ernstigste zijde is deze: Vlaanderen trekt in dat debat vóór en tegen de vrijheid van den huisvader in zake het onderwijs het korte koordeken.

België begint met er voor te zorgen dat ge met het Vlaamsch nergens komt en met het Fransch overal.

Om in de Vlaamsche stad Antwerpen benoemd te worden tot wachtvrouw in de openbare W. C.'s langs de lanen, moet de Vlaamsche sukkel, aan wie de nood des levens oplegt zoo'n onwelriekend baantje te begeren, Fransch kennen.

En eens de toestanden zoo ingericht zegt België tot de Vlaamsche huisvader: Wat kiest ge voor uw kinderen, Vlaamsch onderwijs, waarmee ze zelfs geen deurwaarder aan het ministerie kunnen worden, of Fransch onderwijs, waarmee ze minister kunnen worden?

En de arme Vlaamsche huisvader kiest Fransch.

Dan komt de kardinaal, legt zijn latijnschen Thomas onder den arm en betoogt: den wil van den huisvader is heilig.

En al de franskiljons klappen in de handen met het gevolg dat De Standaard geen raad meer weet.

Mogen wij onzen beminnelijken « ultra flamingantischen » confrater aan raad helpen?

We moeten absoluut die theologische discussies aan de pastoors laten en ons beperken tot het terrein aan de praktische politiek.

Er is een uitstekend middel om het onderwijs, het particulier en het openbaar onderwijs, te vervlaamschen met den driemaal heiligen wil van den huisvader.

We moeten daartoe alleen veranderen niet de theorie van Sint Thomas, maar de toestanden in Vlaanderen: er voor zorgen dat men in Vlaanderen met het Vlaamsch overal terecht komt en met het Fransch nergens.

En we kunnen dat best.

Om dat doel te bereiken moeten we alleen aan onze bisschoppen laten weten: « We bewonderen uw inzicht inzake jeugdactie. U hebt de natuurlijke oplossing gevonden: een zelfstandige Waalsche organisatie en een zelfstandige Vlaamsche organisatie. We gaan uw voorbeeld volgen ook in het politiek leven: we stichten een zelfstandige christelijke partij voor Vlaanderen »

Laten we niet overdreven optimistisch zijn en aannemen dat voor het oogenblik zulke politieke groepeering slechts vijf en dertig man naar het parlement zou sturen: hebben de mannen van De Standaard er al eens op nagedacht, wat een zelfstandig blok van vijf en dertig man op dit oogenblik in het parlement zou kunnen uitrichten?

En laten we ons niet doodkijken op het parlement; het parlement is voor ons, Vlamingen, het minst interessant organisme.

Maar denkt eens na wat we zouden kunnen in de gemeenteraden en in de provincieraden.

Denkt vooral na op onzen invloed op de openbare meening in Vlaanderen.

Het zou geen tien jaar duren, welke antivlaamsche coalitie er ook in het Belgisch parlement tot stand mocht komen, of heel Vlaanderen stond geharnast in 't geld tegen de toestanden waaruit in het Vlaanderen van nu de voor de franskiljons geheiligde wil des huisvaders ontspruit.

Het Vlaamsche vraagstuk wordt niet gediend met theologische bespiegelingen over den wil des huisvaders: het is een kwestie van macht.

En als wij de machtigen ende meesters zijn, zal de opvolger van Zijne Eminentie Kardinaal Van Roy, eveneens aan de hand van Sint Thomas, bewijzen dat wij gelijk hebben.

Macht, macht moeten wij veroveren.

En er is slechts één weg: de zelfstandige — ook partijpolitieke organisatie van de in Vlaanderen aanwezige krachten.

Uit onzen Pijlkoker

Naar aanleiding van den verkoop der barakken van het Albert fonds en het schandaal dat de bewoners ervan in Meenen o. m. uit hun woning zullen worden gezet, zegde oud-minister Anseele:

Het gebeurt alleen omdat het hier Vlaamsche armen betreft; met Walen zou zoo iets niet gebeuren...

EN DAT IS OOK ZOO! *Dinsdag 17 Jan. 1928.*

Fascisten, socialisten.

De « Amitiés Françaises » hebben hun nieuwjaarwensch uitgezonden naar hun leden. Op bladzijde 1 vernemen wij welke de doeleinden zijn welke de « Amitiés Françaises » nastreven:

1° De vriendschapsbetrekkingen tusschen Frankrijk en België steeds nader toehalen.

2° De Latijnsche kultuur — lees de Fransche — verdedigen, die is de uitdrukking van een superieure beschaving.

3° Bevechten, overal waar zij zich uiten, de flamingantische en aktivistische drijverijen waar deze strijdig zijn met de Fransche kultuur en onze nationale « aspiraties »

4° Versterken, door den invloed van geesten en hersens, het militair verbond tusschen Frankrijk en België.

5° De economische kultureele betrekkingen tusschen Frankrijk en België bevorderen.

6° Behouden ten allen prijze deze nationale eenheid, die den oorlog zoo levenskrachtig bewees en waartegen zulke ontstellende aanvallen « de troublants assauts » worden geleverd.

Op blz. 2 vinden we het eerekomiteit te Brussel:

HH. Jaspar, de Broqueville, baron Houtart, Paul Hymans, P. E Janson, Carton de Wiart, Max, Franqui, liberaalkatholieke Vlaamschhaters en fascistische reaktionairen.

HH. Vandevelde, Destrée, Brunet, Dr Brancquaert, socialisten.

M. Devèze.

M. Despret van de fameuze Bond van het Gezond Verstand.

M. de Geifferd Hestray, Belgisch gezant te Parijs.

Onder de leuze tegen « Vlaanderen » « leve Frankrijk » staan hier de meest verwoede reactionairs met de socialisten vereenigd....

Wat zeggen de « oprechte » katholieken en de Vlaamsche socialistische werklieden hiervan?

—o—

En nu de daden.

De Kath. Vl. Bond van Limburg heeft besloten een omzendbrief te sturen naar al de Gemeentebesturen der Provincie. In dezen brief wordt het volgende gevraagd:

« De Raad van de K. Vlaamsche Bond van Limburg is van oordeel dat de volkswil, die in zake militair statuut, gewestelijke indeeling en vlaamsche legerafdeelingen eischt, moet tot uiting komen nu de legerhervorming aan de dagorde staat.

Een gezagvolle uitspraak van dien volkswil is voorzeker die van den Gemeenteraad, vertegenwoordiger van al de burgers Uwer gemeente.

Daarom durven wij U verzoeken op de dagorde der e. k. gemeenteraadszitting te willen brengen de bespreking eener motie, deze te stemmen en over te maken aan de bureelen van Kamer en Senaat. »

Wij raden de heeren bestuursleden van hoogergenoemden bond aan dergelijke wensch ook te sturen aan de Vlaamsche Volksvertegenwoordigers en Senators in de eerste plaats.

Zonder de waarde van een volksactie bij middel van moties in gemeenteraden te onderschatten meenen we toch dat de beslissing Vlaamsche legerafdeelingen ofte niet bij onze Volksvertegenwoordigers, bij het Parlement ligt. Zooals de toestand nu is zijn acht meestemmende katholieke Volksvertegenwoordigers voldoende om de door den Bond betrachte hervorming door te halen.

Dat de Bond zich dus aan de bekeering van die acht zette, opdat ze niet doen zouden als bij de interpellatie over de Fransche militaristische propaganda in België: met de militaristische franskiljons tegen hun eigen moties en wenschen stemmen.

—o—

Menschlievend.

Het Laatste Nieuws vindt het vanwege M. Janson, minister van Justicie, zeer menschlievend, dat hij na 9 jaar gevangenisschap de politieke veroordeelde Hutt bij zijn stervende vrouw laat.

Wij vinden het vanwege M. Janson afschuwelijk dat wijl bankroetiers, enz. van genade en bevoorrechte maatregelen genieten, Dr A. Borms in het 26e jaar van zijn huwelijk zijn 10e gevangenisjaar begint.

—o—

Fransch-Belgische economische onderhandelingen.

Hoe groot de liefde van Frankrijk voor België, blijkt voor de zooveelste maal bij de onderhandelingen voor de Fransch-Belgische economische overeenkomst.

De trouwste vrienden van Frankrijk schijnen de egoïstische politiek met het Zuiden niet te kunnen verduwen.

Zoo schrijft M. Baudhuin in « Le XXe Siecle »:

« België zou den strijd maar aanbinden met groot spijt, te veel banden waarvan de breuk pijnlijk wezen zou, hechten het aan Frankrijk. Maar men moet erkennen dat, indien geen ernstige toegevingen werden verleend, wij geen andere uitkomst zouden hebben. De cijfers zijn formeel en bewijzen dat wij onze stelling verdedigd hebben met een voldoende kracht.

Wanneer we onzen toestand tegenover Frankrijk vergelijken met den vooroorlogschen dan zien we dat indien het evenwicht is verbroken geworden, het ten onzen nadeele is geweest, »

Dit laatste is waarschijnlijk om de dulzende levens die onze verfranschte leiding ter verovering van Elzas Lotharingen en de Duitsche colonies heeft geofferd.

De opmerkingen die « La Libre Belgique » betreffende de kranigheid van de verdediging onzer belangen door de regeering maakt geven blijk van zeer weinig vertrouwen hierin.

« La Dernière Heure » dat van geen Franschvijandigheid kan worden beschuldigd en een tarievenoorlog vreest, bekent:

« Parijs is gewoon geraakt België te beschouwen als verbonden aan Frankrijk door een soort familieband, bestand om de geweldigste schokken te weerstaan zonder te breken.

Een gedeelte der pers alhier en zekere personen met openstaande knoopgat helpen mede om dit overgroot vertrouwen levendig te houden, en men is er in Frankrijk van overtuigd dat de Belgen zich zullen laten doen of verplicht zullen worden zich te onderwerpen.

Het kan. Maar de Belg kent ook zijn belang en, indien Frankrijk hem de deur voor zijn neus sluit, zal hij zich wel langs een anderen kant moeten richten. »

Zoover heeft de knechtenrol onzer opeenvolgende regeeringen ons gebracht dat onze hoogste belangen aan die van Frankrijk worden ondergeschikt.

Het kon niet anders nadat het mogelijk was geweest de toekomst en het leven van ons volk met militaristische en militaire verbonden aan Frankrijk te binden.

Eens komt de dag dat het bewustzijn bij ons volk ontwaakt, dat het beseft dat België, produkt van diplomatisch gekonkel, den vassaal is van het Zuiden.

Dien dag vliegt het boeltje van 't jaar 30 naar de maan.

—o—

De heer Vos zal interpelleeren.

We vernemen dat de heer Vos den bevoegden minister interpelleeren zal naar aanleiding van den verkoop van de Rijnschepen. De heer Vos beweert dat door die wijze waarop de verkoop is geschiedt, nadeel berokkend werd aan de financiën.

Maandag 23 Januari, om 7 u. 30 stipt 's avonds

Stichtingsvergadering van het VLAAMSCHE KRUIS

met Voordracht over LONGTERING, door Dr Catry van Roeselare.

Iedereen welkom. - Ingang vrij.

UIT DE PERS

We lezen in « De West-Vlaming « :

AMNESTIE !

Opnieuw is een aanzienlijk deel van de parlementaire zitting in België kunnen voorbijgaan, zonder dat het amnestievraagstuk besproken werd Geheel Vlaanderen wacht sedert jaren op amnestie. Maar wat kan het den « goeden Belgen » schelen? Wat zouden zij er zich om bekomme en! De franskiljons weten toch, dat de Vlaamsche Belgicisten liever Dr Borms IN dan BUITEN de gevangenis hebben en dat al het gescherm voor amnestie louter komedie is. De Vlaamsche Belgicisten willen die amnestie komedie rekken tot aan de e. k. Belgische verkiezingen en dàn met amnestie gevoelens uitpakken om het Vlaamsche volk te lijmen en te bedotten.

Is het niet vreemd, dat juist over de amnestie door de Katholieke Vlaamsche Belgicisten stelselmatig gezwegen wordt, op een oogenblik dat zij, voor amnestie, een meerderheid in het parlement zouden kunnen vormen te samen met de socialisten? Zij zijn echter bang de amnestie-kwestie flink aan te pakken, want het franskiljonsch ministerie Jaspar-Heyman-de Broqueville zou kunnen ten val gebracht worden.

En dat mag niet!

Binnenland

DE LEGERCOMMISSIE.

Of ze daar spoed zetten achter hun werk!

Ze vergaderen een veertien tal dagen geleden, bespreken zoo wat onder elkaar wat ze zoo al aan 't publiek zullen laten weten en gaan een veertien tal dagen met verlof. Dat heet ten minste werken hé! En zeggen dat naar de belofte van de Broqueville alles voor Paschen zal geregeld zijn! Hoe ze 't zoo zullen klaarspelen is ons een raadsel.

Ondertusschen echter zijn onze goede christene democraten zeer vereerd te mogen zetelen in de commissie waar de beroepsmilitairen het al zullen te zeghen hebben, en verzekeren bij hoog en laag dat dit de eenige goede weg is om tot een goede legerhervorming te komen!

Wat een carricateur van legerdienstverkorting hieruit zal groeien, kunnen we ons met de rijkste inbeelding van de wereld, niet voorstellen.

DE HAVEN VAN ANTWERPEN IN 1927.

De eerste statistieken over de havenbeweging van Antwerpen gedurende 1927 zijn zoo pas verschenen.

Gedurende 1927 kwamen te Antwerpen aan:

11294 stoomschepen met een gezamentlijke binnenmaat van 23,446,186 ton en 124 zeilschepen metende 44,114 ton samen 11,418 schepen, metende 23,490,3 0 ton, wat een vooruitgang op 1926 daarstelt van ongeveer een half millioen ton.

Verdeeld volgens de nationaliteit liepen er gedurende 1927 binnen:

5008	Engelsche	schepen
1873	Duitsche	»
942	Belgische	»
718	Hollandsche	»
665	Noorsche	»
616	Fransche	»
406	Zweedsche	»
389	Deensche	»

DE « CRÉDIT FONCIER D'ANVERS. »

Het ligt nog frisch in het geheugen hoe een twee jaar geleden onze stad in beroering stond bij 't vernemen dat de Bank « Crédit Foncier d'Anvers » gesprongen was. Het proces van deze zaak sleepte lang, en de Bestuurder van de Bank, Advokaat Fierens van Antwerpen, werd tot 7 jaar gevangzitting veroordeeld. — Nu heeft men geoordeeld dat hij reeds lang genoeg gezeten had en hij werd dus verleden week in voorloopige vrijheid gesteld.

Men voorziet ook dat de andere betichten die allen met een mindere straf nog dan Fierens gestraft werden, eerstdaags in vrijheid zullen gesteld worden.

Zonder commentaar!

Een referendum der Gentsche franskiljons.

In December ll., werd door de Gentsche Franskiljons een bond gesticht die zich ten doel stelt de maatregelen door minister Huysmans genomen, inzake de voertaal in het middelbaar onderwijs in Vlaanderen, te niet te doen. Ten einde dit te bereiken werd een brief gestuurd naar alle ouders die kinderen hebben welke studeeren aan een middelbare staatsschool, en waarin de eisch gesteld wordt alles in het middelbaar onderwijs te laten zooals het was vroeger.

Zal hun opzet lukken? Te hopen van niet.

De vergadering van het Verbond der Katholieke Kringen.

Dit verbond legt den laatsten tijd heel wat bedrijvigheid aan den dag.

In zijn laatste vergadering, kwam Notaris Michaux van Charleroi, opnieuw te berde, met zijn voorstel tot samenwerking met de liberalen.

De eerste maal was hij onschuldig afgescheept geworden, doch die Heer kent zijn volk en weet dat inwendig de groote bonzen voor een samenwerking zijn en daarom bracht hij de kwestie weerom maar op den voorgrond.

De Heer Seghers, was dan ook dees maal min dubbelzinnig in zijn antwoord dat hier op neerkwam. Laat ons maar niet overhaastig te werk gaan, dit verbond met de liberalen, (verbond van wat de conservateurs zoo graag noemen, de partijen van orde), komt toch vroeg of laat. Wat geduld en daar komen we wel.

En zeggen dat onze kristene demokraten de rondleurders zijn met wat ze heel plechtig noemen de eendracht der katholieke partij! Eendracht ja zoolang de conservateurs mogen blijven rekenen op de goedzakkigheid onzer lamme goedzakken van demokraten.

Eendracht om de volksgezindheid en het Vlaamsche recht te helpen onderhouden!

Eendracht ter verdediging hunner geldkoffers!

De heer Bracke geeft zich gevangen.

De heer A. Bracke van Lokeren, tijdens den oorlog regent aan de middelbare school te Aalst, en lid van den Raad van Vlaanderen, daarvoor tot 10 jaar gevangenisschap veroooordeeld en die tot heden in Vlissingen verbleef, heeft zich Dinsdag in de gevangenis van St. Gilles gevangen gegeven.

De heer Bracke was tot heden leeraar aan een H. B. te Vlissingen.

Naar verluidt zou de heer Bracke voorloopig op vrije voeten worden gesteld.

De heer Bracke beschikte om z'n eerlijke en idealistische opvatting, zoo in Lokeren als in Aalst over de sympathie van iedereen die met hem in aanraking kwamen. Hij was bovendien een man van klaar verstand en praktischen zin.

Buitenland

FRANKRIJK

Na Bretagne en Korsika, begint de Elzas zich duchtig te roeren voor zelfbestuur. Toen, volgens het verdrag van Versailles, Elzas Lotharingen terug aan Frankrijk werd geschonken, werden de Elzassers de mooiste beloften gedaan over vrijheid van onderwijs en godsdienst. Doch na korten tijd gooiden de vrijheidsminnende en vredelievende Franschen die beloften over boord, en Poincaré durfde zelf min of meer Combesmethoden toepassen. Dat zulke feiten een erge opspraak verwekten in den Elzas, en het Elzasservolk maar weinig vaderlandslevend stemde tegenover het Fransche vaderland, werd bevestigd door de stichting van een Elzasser autonomistenpartij. Na korten tijd legde die autonomistenpartij de grootste aktiviteit aan den dag en werd ze druk besproken, en natuurlijk ook beknibbeld, in alle Fransche bladen. De Fransche regeering, die eerst geen acht sloeg op dit « kinderspel » begon er zich mee te bemoeien en dreigde. Doch de autonomisten lieten zich niet afschrikken en knoopten relaties aan met de Bretoensche en Korsikaansche autonomisten; volgens « De Scheide » is onze vriend Ward Hermans, na een artikel geschreven te hebben in een Fransch tijdschrift over Vlaamsche Beweging, ook in betrekking gekomen met de Elzassersautonomisten. Daarop achtte de Fransche regeering het noodig daadwerkelijk in te grijpen. De voornaamste partijleiders werden aangehouden, anderen, zooals de geestelijke Hvitzel, konden aan de vervolging ontsnappen, door tijdig naar Duitschland te vluchten. De Fransche Speurdienst schijnt gewichtige documenten gevonden te hebben, waarin belangrijke geldbedragen zijn ingeschreven voor de autonomische propaganda. Iederen dag geschieden er huiszoekingen en reeds zijn een vijftal nieuwsbladen geschorst. Een teekenend feit: al de geschorste bladen zijn opgesteld in de Duitsche taal, wat getuigt van de « groote » sympathie der Elzassers voor de Fransche Kultuur. Een Elzasser bisschop heeft reeds stelling genomen tegenover de autonomische partij: hij laat aan zijn onderdanen volledige politieke vrijheid voor wat de nationaliteitenstrijd betreft.

Het Centraal Comité der Nationale Minderheden in Frankrijk, vergaderd te Parijs op 4 December l. l. heeft een protestmotie gestemd tegen de vervolgingen in den Elzas en zijn sympathie betuigd tegenover de Elzasser autonomisten.

LITHAUEN

Niettegenstaande het Poolsch Lithausch conflict zoogezegd is opgelost, blijft de spanning tusschen beide landen voortbestaan. Ter gelegenheid van den verjaardag der militaire staatsgreep in Lithauen hebben staatspresident Smetona en Woldemaras een rede gehouden voor het officierenkorps te Kowno. Volgens eerstgenoemde is de Lithausche regeering versterkt uit den binnenlandsche strijd gekomen; ook het buitenland heeft ondervonden dat het Lithausch volk zich niet ongestraft op de teenen laat trappen. Door zijn houding in den Volkenbond heeft Lithauen een nieuwe goede vriend gevonden: Italië.

Woldemaras was geweldiger in zijn rede. Wilna zal nooit opgegeven worden en een duurzame vrede zal nooit tot stand komen tusschen beide landen zoolang Wilna Poolsch blijft. Ondertusschen spreekt men ervan Wilna autonomie te verleenen binnen het Poolsch kader, om zoodoende die netelige kwestie op te lossen. Moest men zelfs tot die oplossing komen, toch zou Lithauen nog aandringen Wilna bij haar grondgebied in te palmen.

Kerkelijk nieuws

KERKELIJKE KALENDER

22 Januari. Zondag, nieuwe maan.
23 M. H. Raymondus.
24 D. H. Timotheus.
25 W. H. Paulus' bekeering.
26 D. H. Polycarpus, bmr.
27 V. G. Joannes van Waasten.
28 Z. O. L. V. 's Zaterdags.

Evangelie van den Zondag.

In dien tijd werd er een bruiloft gehouden te Cana in Galilea, en daar was ook de moeder van Jezus. Maar ook Jezus werd ter bruiloft genoodigd met zijne leerlingen. En als er gebrek is aan wijn, zegt Jezus' moeder tot Hem: Ze hebben geen wijn. En Jezus zegt haar: Wat hebben ik en gij vrouwe? Mijn uur is nog niet gekomen (onnoodig hierover te spreken, laat mij maar begaan). Zijne moeder zegt tot de bedienden: Doet al wat Hij u zeggen mag.

Daar stonden nu, voor het reinigen, bij de Joden, gebruikelijk, zes steenen waterkruiken, elk van twee of drie metreten inhoud. Jezus zegt hun: Vult de kruiken met water. En ze vulden ze tot boven toe. En Jezus zegt hun: Schept nu en brengt het den hofmeester. En zij brachten het. Zoodra nu de hofmeester het water, dat wijn geworden was, proefde — en hij wist niet van waar die kwam, maar de bedienden die het water geschept hadden wisten het — roept de hofmeester den bruidegom en zegt hem: Iedereen zet eerst den goeden wijn voor, en als men goed gedronken heeft, dan den minderen; gij hebt den goeden wijn tot nu bewaard.

Hiermede deed Jezus het eerste zijner wonderteekenen te Cana in Galilea, en openbaarde zijne heerlijkheid. En zijn leerlingen geloofden in hem.

STADSNIEUWS

APOTHEKERSDIENST. — 's Zondags is er maar één apotheek van stad open Apotheker van dienst: Michel Verhamme Roeselaarstraat.

MOEDERS: wacht niet langer de *MEDICA* zeep te gebruiken voor uwe kinders: Echte gezonheidszeep in alle apotheken verkrijgbaar aan 4,50 fr.

SCHEEPVAART. — André en Roeland beide met lijnzaad voor de gebr. Vandemoortele.

Emile en Betrouwen beide met lijnzaad voor Alfons Dassonville, Lendelede.

Célina, Andrea de Dulte en Emile alle drij met beurtgoed voor verscheidene.

Emile met lijnzaad en Maria in lading met lijnkoeken beide voor de gebroeders Vandemoortele.

Elisa en Prosper beide met lijnzaad voor Alfons Dassonville, Lendelede.

Maros met ciment voor de We Vandewalle, de We Dumoulin en Ger. Décaigny.

JAMMER. — Velen beklagen zich te laat dat ze geen verzekering namen op het leven, tegen brand en ongevallen, bij J. Denys, *Wantje Pieterstraat, 30, Iseghem*, agent van Antwerpia. Strikte geheimhouding. Volledige waarborg. Stel niet langer uit, want 't kan U morgen berouwen!

Maandag aanstaande, 23 Januari, zal in het «Vlaamsch Huis», Marktstraat, 22 te 7 uur stipt, eene afdeeling gesticht worden van het

Vlaamsche Kruis

Het Vlaamsche Kruis is eene vereeniging zonder winstbejag, die, buiten alle politiek om, er naar streeft de gezondheidsleer in de ruimste mate onder het volk te verspreiden en de hygienische belangen van ons eigen Vlaamsche Volk te behartigen.

Het Vlaamsche Kruis zal volksvoordrachten en lessen inrichten over gezondheidsleer, verband- en verpleegkunde.

Het zal de strijd aanvangen tegen kanker, tering, alcoholisme, geslachtsziekten, ongezonde ambachten, enz. — In tijden van rampen zal het gelden inzamelen om de nooden van de Vlaamsche geteisterden te lenigen.

In tegenstelling met het Belgische Rood Kruis, speciaal ingericht om in tijden van oorlog, gekwetsten te verzorgen, is het Vlaamsche Kruis een inrichting die er eerst en vooral naar streeft in vredestijd de belangen van het Vlaamsche Volk op gebied van gezondheid te behartigen.

Het Vlaamsche Kruis is dus een specifiek Vlaamsche inrichting en behoort dan ook zijn zetel in het Vlaamsch Huis te vestigen. Politieke bijbedoelingen zullen dan ook maar in den geest oprijzen van die menschen die in iedere opbouwende Vlaamsche werking een politieke daad dan tweedracht en scheuring vinden.

De dagorde dezer stichtingsvergadering zal behelzen:

1. Welkomgroet door den d d. voorzitter.
2. Uiteenzetting van doel en werking van het Vlaamsche Kruis door een afgeveerdigde van het Hoofdbestuur.
3. Praktische les over longtering door Dr A. Catry, uit Roeselare.
4. Opname van nieuwe leden en kiezing van het bestuur.

Namens het voorloopig Komiteit:
De gewestelijke afgeveerdigde
Apotheker DEPOORTER

Men vraagt te koopen aan hooge prijs:

Mollenvellen

Zich aanbieden of schrijven:

H. Brunell, Lakenstraat, 93, Brussel

BURGERLIJKEN STAND.

GEBOORTEN

Simonne Noppe, dochter van Henri en Julienne Vereecke.

Monica Himpe, d. van Oscar en Julia Vrman.

Georgette Lannoy, d. van Henri en Pharaïde Drubbels.

Raphaël Sautens, z. van Michel en Augusta Vannieuwenhuyse.

OVERLIJDENS

Eugenie Constandt, z. b. 78 jaar, wed. Eduardus Declerck.

HUWELIJKEN

Jules Van Gheluwe, timmerm. 25 Jaar en Juliana Demeyere, naaister, 25 jaar.

Boudewijn Vanlerberghe, wever, 25 j. en Gabrielje Lambert, huisw. 22 jaar.

Michel Strobbe, fabriekw. 22 jaar en Ivonne Cattry, fabriekw. 19 jaar.

Victor Rapoeye, borstelm. 32 jaar en Marie Labeeuw, borstelm. 17 jaar.

F. Vanhauwaert-Demeurisse
OMMEGANGSTRAAT 9F, ISEGHEM
Groote keus van alle winterartikels

Sociale Syndikale KRONIJK

De staking der Borstelmakers.

Maandag l. l greep in 't kabinet van den minister van Nijverheid, Arbeid en Sociale Voorzorg een bijeenkomst plaats tusschen afgevaardigden der werklieden en patroons onder het voorzitterschap van den heer kabinetsoverste. Beide partijen werden afzonderlijk gehoord en nadien gekonfronteerd met het gevolg dat een eerste kontakt tusschen de strijdende partijen ontstond.

De heeren patroons verklaarden zich bereid een duurzame overeenkomst af te sluiten De bepaling der daguurwerklieden was echter het meest betwiste punt. De vergadering die vrij lang duurde, eindigde in allerhaast met het voorstel de loonsbepaling aan een scheidsgerecht te onderwerpen. De werklieden oordeelen dat er nog andere punten opheldering en zekerheid verdienden en hebben daarom een nieuwe bijeenkomst aangevraagd.

Dinsdag had dan ook een gezamenlijke algemeene vergadering plaats in 't gildehuis waar de afgevaardigden der drie vereenigingen het woord voerden.

De zaal die voor den helft te klein was, pinkelde van geestdrift. Vanaf 10 uur wachtte een opgepropte menigte naar de leiders die in een zijzaaltje vergaderd waren en wanneer deze het verhoog betraden viel hun een luidruchtig oorverdoovend applaus ten deel. M. Blomme gaf verslag over het onderhoud in 't ministerie; M. De Clercq sprak over de noodzakelijke solidariteit onder de werklieden in de toekomst, en M. Coole spoorde de arbeiders aan om in dezelfde geestdrift de rechtvaardige strijd tot het einde vol te houden.

Na de vergadering trok de 1500 koppige menigte door de straten der stad en verwekte een geweldigen indruk. Dezen optocht was deftig en waardig van edele strijders. Zes spandoeken werden in den stoet gedragen: *1.) Wij Borstelmakers vragen; 2.) eerlijk loon voor eerlijken arbeid; 3.) een menschwaardig bestaan; 4.) een ernstige overeenkomst; 5.) onze strijd is de strijd van alle werklieden; 6.) wie mensch is steunt ons.*

We hopen toekomende week daarover verderen uitleg te kunnen geven.

Intusschen dienen alle werklieden de strijdende borstelmakers uit alle macht te steunen.

Wie steunt de Borstelmakers

Bij de Metaalbewerkers.

Tijdens een paar vergaderingen werd door het Vrij Kristen Syndikaat een ontwerp loonsregeling opgemaakt en de patroonsvereeniging toegezonden 't Is hoog tijd dat hier een ernstige loonovereenkomst in voege treedt.

De Borstelmakers steunen is U zelf en alle werklieden een grooten dienst bewijzen.

Over het indexcijfer. (Vervolg).

In onze vorige artikelen nopens het indexcijfer en de levensduurte hebben wij, ons steunende op de officieele indexcijfers, kunnen nagaan:

1. Dat het indexcijfer de trouwe weergave niet is van de levensduurte in evenredigheid met deze van 19 4, maar enkel een verhoudingscijfer tusschen de kleinhandelprijzen 1914 met de tegenwoordige;

2. Dat ons indexcijfer te veel artikelen opneemt die van weinig belang zijn voor een huishouding en diensvolgens de veranderingen in de prijzen van artikelen van alledaagsch verbruik weinig invloed uitoefenen op ons officieel indexcijfer;

3. Enkel rekening houdende van de voornaamste artikelen zou ons indexcijfer een 40 tal punten hooger staan dan het officieele.

Wij moeten er nochtans bijvoegen dat in het indexcijfer geen rekening gehouden wordt met de huurprijzen, die, voor wat vele huizen betreft, met 1928 slechts aan het index 300 staan. Dit zou natuurlijk het indexcijfer wat doen verlagen. Nochtans, daar dit enkel nog voor een paar jaar van belang is en enkel betrek heeft op oude huizen, kan dit voor de toekomst van geen of weinig tel meer zijn.

Welke zijn de vooruitzichten nu betrekkelijk het vraagstuk der levensduurte? Daartoe is het noodig dit vraagstuk wat breeder te beschouwen en na te gaan hoe het hiermede staat in andere landen. Zoo kunnen we, zonder nochtans profeet te willen zijn, enkele vooruitzichten vaststellen.

Een eerste bestatiging is namelijk dat de prijzen der waren in alle landen toegenomen zijn in betrek met deze van 1914.

Zoo b. v., indien wij 100 nemen voor indexcijfer 1914, dan komen wij nu voor de Vereenigde Staten aan 153, voor Engeland aan 156, voor Duitschland aan 156, voor Italië aan 170, voor Frankrijk aan 110. Dit alles in de veronderstelling dat de waarde van het geld even hoog weze als in 1914. Zonder overdrijving mogen wij zeggen dat de wereldprijzen minstens 40 % hooger zijn dan in 1914. Voor België staan wij nu aan het indexcijfer 812. Dit maakt in goud franken 812 : 7 — 116. Ons goud indexcijfer is dus tegenwoordig 116, terwijl dit der andere landen overal merkelijk hooger is. Dit van Frankrijk is lager, maar dit komt hoofdzakelijk uit de andere manier van opmaken van dit indexcijfer.

Vele menschen zullen natuurlijk hierop antwoorden, dat het leven hier in België altijd goedkooper is geweest dan in de andere landen en dat ons indexcijfer nooit het peil zal bereiken van die andere landen.

Nochtans moet er hier wel aangestipt worden dat zelfs indien ons indexcijfer een even hoog bedrag had als dit van Engeland b. v. het leven hier nog veel goedkooper zou zijn, daar het indexcijfer van Engeland natuurlijk opgemaakt is in evenredigheid met de prijzen in Engeland in 1914. Dit geldt ook voor de andere landen. Het verschil van levensduurte in de verschillende landen heeft dus geen beteekenis voor het opmaken van het indexcijfer. Moesten wij dus een gemiddelde verhooging van 40 % op de wereldprijzen nemen, dan zou ons indexcijfer omtrent stijgen tot 140 maal 7 of 980.

Van overwegend belang hierin is natuurlijk het stijgen of dalen der wereldprijzen. Er zijn nochtans verschillende redens b. v. onze kleine munteenheid, die dit cijfer wel eenigszins lager kunnen houden. Dit zal ook niet geschieden in de eerste maanden, maar de prijzen zullen allengerhand tot een verhoogingspeil komen dat min of meer dit van de andere landen benadert.

Op een ander feit nog kunnen wij hier de aandacht trekken. Ons groothandel indexcijfer, opgemaakt op dezelfde manier als dit der kleinhandelsprijzen, staat tegenwoordig omtrent 900 t. t. z. aan 129, zonder rekening te houden met de waardevermindering van onzen frank. In andere landen staat het groothandelscijfer aan 130 à 156. Voor België komen wij aan 129. Van een anderen kant zijn de indexcijfers der kleinhandelsprijzen omzeggens in alle landen enkele punten hooger dan deze van den groothandel. In België is het goud-index van den kleinhandel nog 13 punten lager (129 116) dan het goud-index van den groothandel, hetgeen zekerlijk niet zal blijven duren.

Als we nu met die twee factoren rekening houden — het indexcijfer der groothandelprijzen in andere landen, en in de vergelijking tusschen groothandel- en kleinhandelsprijzen — dan kunne wij voorzeker aanvaarden dat ons indexcijfer der klein handelsprijzen minstens tot 135 (goud-index) zal stijgen. Rekening houdende met de waarde van den frank komen wij zoo tot 945.

Dit alles onder voorbehoud natuurlijk dat de wereldprijzen omtrent op hetzelfde peil blijven.

Uit die berekeningen kunnen wij dus besluiten dat ons indexcijfer geleidelijk maar zeker zal stijgen. Mogelijk zal hierin wel nu of dan, tengevolge der seizoenen b. v. een kleine stilstand of zelfs kleine achteruitgang te bespeuren vallen, maar dit zal slechts van voorbijgaanden aard zijn. Gedurende welken tijd en tot welke hoogte het indexcijfer stijgen zal,

hangt van veleriei faktoren af. In alle geval, toch kunnen wij verzekeren dat het indexcijfer niet tot zijn hoogtepunt gekomen is en wij ons voor een paar jaar nog misschien aan een geleidelijke verhooging mogen verwachten.

—

De Borstelmakers steunen is U zelf en alle werklieden een grooten dienst bewijzen.

Uit onze Inrichtingen

—

SPAARKAS. — De leden worden verzocht hun spaarboekje in te dienen op Zondag 22 en 29 Januari, tusschen 9 en 10 uur voormiddag. Stortingen kunnen dan ook gedaan worden.

Nieuwe spaarders zijn steeds welkom.

—

EIGEN LEVEN. — Woensdag 11 Jan. vergastte ons deze kring op een harer gewone kunstvolle avonden. Dit maal hadden wij het genoegen den talentrijken declamator heer Hendrik Bulterys te aanhooren.

Reeds van af het tweede stuk « Jesus van Nazareene » had hij zijne toehoorders vast, en de stemming was er in en bleef er in. «Pachthofschildering» van Guido Gezelle en «Een angstavond» uit Falklandjes van H. Heyermans haalden het meest bijval en werden ook op prachtige wijze voorgedragen. Velen ook beleefden groot genoegen aan «Ik houd van proza» van Van Deyssel.

Kortom het was een avond zooals «Eigen Leven» gewoon is hare leden aan te bieden, waardoor deze kring zich een eigen plaats heeft verworven onder de vereenigingen van stad : de eerste onder degene die ijveren voor het kultuurwerk bij het Vlaamsche Volk.

«Eigen Leven» doe zoo voort; uw werk draagt vele vruchten voor Vlaanderen.

—

ARDOYE.

O ! DIE LIEFDE ..! — Zondag laatst wandelde een jong heerschap met zijn katoen in de Statiestraat. Waarover ze zoo minnekoosden weet men niet, maar om hun luchtkasteelen op te bouwen, namen ze elk een kaart van 5 fr. voor de groote kaarting bij Constant Behaeghel op 5 Februari. 't Kwam uit ze wilden een der volgende prijzen wegschaven : 300, 200, 125, 100, 75, 50, 40, 30, 20, 10, 10, 10, 10, 10, 5, 5.

«VOSKE.»

ALLE VLAAMSCHE NATIONALISTEN STORTEN IN HUN EIGEN SPAARKAS

De Geestelijke Overheid en de Vlaamsche kwestie

—

(3e vervolg) :

In onze laatste bijdrage zagen wij aan de hand van de geschiedenis, hoe Mgr Waefelaert, onmiddellijk na zijn verheffing tot de bisschoppelijke weerdigheid, te velde trok tegen de Vlaamsche beweging, en toen dezelve middelen gebruikte als verbod aan de studenten de landdagen bij te wonen, de vervolging e. a. m., die nu sedert een tweetal jaren weerom gebruikt worden tegen ons katholieke nationalisten. Wat dan uitgegeven werd door Mgr als strijdig met de belangen van Kerk en Godsdienst, is nu volgens de laatste verklaringen, een zaak van de elementairste rechtveerdigheid geworden. Wie dan als aanhanger of verkondiger van deze principen uitgemaakt werd door Mgr als « koppigaard en scheinheilige » zijn nu voor Mgr geworden « de goede ».

Welke les is daar voor ons uit te trekken ? Onder meer deze : dat de Vlaamsche beweging steeds, zelfs onder hare onschuldigste vormen, onvermijdelijk en voortdurend gebotst is op den onwil en de tegenwerking der geestelijke overheid in Vlaanderen ; dat de geestelijke overheid in Vlaanderen nog nimmer een daad gesteld heeft, tenzij gedwongen door den tijdsgeest en door de omstandigheden, die bevorderlijk was voor de Vlaamsche beweging.

Dit is een harde waarheid wellicht voor katholieke menschen, doch is ze hard, ze blijft toch waarheid en de gansche geschiedenis der Vlaamsche beweging is er een ontegensprekelijk bewijs van.

* * *

Na deze korte beschouwing, gaan we voort aan de hand der geschiedenis, de houding der geestelijke overheid na te gaan, tegenover onze Vlaamsche beweging.

We zijn dus gekomen in het heetste van den strijd, om Coremans wetsvoorstel, om ook de wet op het Nederlandsch toe te passen in de vrije bisschoppelijke gestichten. De bisschoppen stonden er tegen en stelden alle middelen in 't werk om het wetsvoorstel als strijdig met de godsdienstige belangen voor te stellen. Een geregelde campagne werd gevoerd tegen het wetsvoorstel in bladen en tijdschriften. Studentengilden werden door de geestelijke overheid ontbonden omdat ze te Coremansgezind waren (b. v. te Gheel) Door Pater Jezuiet Vermeersch werd de brochure « Het Vlaamsch in het onderwijs » geschreven en overal verspreid met goedkeuring der geestelijke overheid. (Dit herinnerd ons het verschijnen der brochure van Kan. Van der Meersch, tegen het Vlaamsch nationalisme, die nu ook reeds heel oud, versleten en vergelen schijnt en is).

Werdjer echter met alle kracht gewerkt door de tegenstanders van Coremans wetsvoorstel, en geschiedde dit onder de bescherming en de hoede der geestelijke overheid, ook van hunnen kant bleven de katholieke Vlamingen wroeten en labeuren ten voordeele van het wetsvoorstel, en dit niettegenstaande de bisschoppelijke bedreigingen en niettegenstaande zij rechtstreeks tegenover hunne geestelijke overheid stonden.

Uit dien heftigen strijd enkele staaltjes die we in de huidige tijden, terugvinden.

Dat de Lamme Goedzakkigheid, der Parlementairen reeds van ouderen datum is, leert ons het volgende staaltje. Op 11e en 12n September 1904 werd te Antwerpen een Landdag gehouden den Vlaamscheh Katholieken Landsbond onder voorzitterschap van oud volksvertegenwoordiger Heuvelmans. Vijf en twintig Vlaamsche Katholieke Volksvertegenwoordigers waren uitgenoodigd. Één enkele was aanwezig.

De vergadering was uiterst rumoerig en onder luid applaus werd de Advokaat Van Dieren, voorgesteld, aanvaard. Zij luidde: « De Vlaamsche Kath. Landsbond eischt de onverminkte stemming van Coremans wetsvoorstel in den aanstaanden zittijd der Kamers.

Bij weigering zullen de Landsbond en alle katholieke Vlamingen hun steun en hunne stem weigeren aan hen, die tegen dat wetsvoorstel gestemd hebben en zullen hun desnoods bestrijden. »

Na dezen landdag verbood Mgr Stillemans, Bisschop van Gent, in « De Godsdienstige week van Vlaanderen » nog verder Coremans wetsvoorstel te verdedigen.

Het Vlaamsch en Coremansgezinde Fondsenblad van Gent, het blad van Kanunnik Verschueren van Gent, kondigde in zijn nummer van 15n November 1904 een plechtig hoofdartikel af, waarin het verklaarde op bevel van Mgr Stilemans, Coremans wetsvoorstel over boord te werpen.

De redactie beriep zich wel is waar op het oordeel van alle gezaghebbende katholieken als kanunnikken, priesters, paters, Leuvensche Hoogleeraren en anderen, om het voorstel te verdedigen, doch het gaf tevens toe aan den uitgeoefenden dwang.

De houding van Mgr Stillemans moet ons echter min verwonderen als men weet dat Mgr een der eerste leden was van de « Société flamande pour la vulgarisation de la langue Française », (Vlaamsche vereeniging voor de verspreiding der Fransche taal), gesticht in 1899.

De ontzetting door den afval van dit blad teweeg gebracht, was diep en algemeen. De Vlamingen echter bukten niet, en de andere Vlaamschgezinde bladen bleven trouw het wetsvoorstel steunen. De Franschgezinde bladen kraaiden echter victorie, ondertusschen ging de strijd voort.

In November 1904 werd een Congres der katholieke werken te Leuven gehouden, onder voorzitterschap van Pastoor Temmerman. Daar werd weerom het wetsvoorstel heftig verdedigd en de sociale beteekenis ervan uiteengezet. Eerw. Heer Temmerman, poogde te vergeefs de bespreking te sluiten op het oogenblik dat Kardinaal Goossens, Aartsbisschop van Mechelen binnentrad. De gemoederen wilden echter niet bedaren en de bespreking ging door.

Daarop verliet Kardinaal Goossens dan ook het Congres. (Vervolgt.)

Verkiezingsbeloften

—

De waarde der Belgische demokratie

—

HARE ONMACHT

De verkiezingen van April 1925 brachten in de Belgische Kamer een Belgisch demokratische meerderheid. Na maanden regeeringsloosheid, tijdens dewelke het kristen demokratisch schip van den eenen rotsblok op den anderen geslingerd werd, kregen we eindelijk 'n demokratische regeering, waarvan we tot ons spijt dra moesten vaststellen dat ze al min demokratisch was dan elke voorgaande, t. t. z. zij was Belgisch en Belgisch zijn, sluit in de huidige omstandigheden het demokratisch zijn heel en al uit.

Dat ze ondemokratisch was kon geen Vlaamsch nationalist verwonderen, omdat wij weten dat de staat België niet zichzelf bestuurt, maar bestuurd wordt — evenals de eerste der gewezen kolonie — van uit dan vreemde, van uit Parijs.

Van de beloften door die demokraten tijdens de verkiezingen gedaan is dan ook onder die regeering niets in huis gekomen. Niet zoodra was ze aan 't bewind of haar eerste verklaring luidde, dat dezelfde buitenlandsche politiek der vorige regeeringen zou gevolgd worden, en vandaar dat ze voerde een militaristische politiek. We zage de leiders der demokratie net als deze der reactie miljoenen stemmen voor leger en bewapening. Onder haar bewind kwamen elf oorlogsspionnen op vrije voeten terwijl martelaars als Borms en anderen gekerkerd bleven. We zagen die demokraten miljarden nieuwe belastingen leggen om den put te vullen die 't militair monster onder hunne bescherming en met hunne medewerking gegraven had.

Aan ontslagnemende sterrekragen werd drie jaren volle wedde geschonken, terwijl afgesloofde ouderlingen hun pensioentje van 25 goudcentiemen per dag niet verbeterd kregen, en toen de reactie haar kop rechte zagen we de demokratie heen vlieden, de demokratische regeering als een zeeppel uiteenspatten en de knikkebundershun ministerzetels verlaten om ze onmiddellijk ondanks 'n demokratische meerderheid in de Kamer door de fanancie te laten bezetten.

We hebben van de demokratie alles gezien, behalve een demokratische daad ! Ook haar onmacht !

Haar knechtschap.

Alsof 't niet genoeg was is die demokratie verder gegaan en heeft ze zich geleend tot de lage rol van voetschabel voor de reactie. Met de agenten der Fransch-Belgische bankiers die ons volk voor miljoenen hadden bestolen, heeft zij 'n nieuwe regeering gevormd waarin ditmaal èn naar binnen, èn naar buiten de reactie de baas was, de overmacht had.

Die demokratie hielp den diefstal der finantie, langs den weg van 'n stabilisatie aan 175, bestendigen. Spoorwegen en materiaal werden langs 'n omweg aan de kapitalisten verjacherd. Het armemenschenbezit, de schatkistbons, werden vastgenageld, honderde, duizende werklieden op 't spoor werden door een rooden bijstukminister brutaal en zonder meedogen werk- en broodloos gesteld. Van die periode heeft de reactie gebruik gemaakt om blijvende daden te stellen die het openbaar leven van 't volk, dat den Staat België bewoond, voor tal van jaren rechtstreeks aan de grillen van de Banken onderwerpt.

De benoeming van den Raad en het Bestuur der spoorwegen van 't amortisatiefonds, het comiteit der schatkist en het Beheer der Nationale Bank, enz..., werden door de Belgisch roode demokratie goedgekeurd. Terecht mag worden gezegd dat Jaspar de demokratie heeft gebruikt om tegen de demokratie te regeeren.

Haar bedrog.

Dat ook voelden de roode, voor die feiten meest verantwoordelijke demokraten, en ze hebben zich teruggetrokken, bevreesd voor het oordeel hunner kiezers. Zij weten dat zij misdaan, erg misdaan hebben en andermaal zal die demokratie pogen de bevolking te bedriegen. 't Verloren vertrouwen zal ze pogen terug te winnen, niet door positief werk maar door onverantwoordelijke demagogie.

Daartoe de zesmaandendienst het nog éénig overblijvende middel. Verstaat wel: de zesmaandendienst, niet de ontwapening niet de vernietiging of de ontkrachting van 't militarisme maar de moderniseering van 't militair monster.

De buitenlandsche politiek die in positieve zesmaandendienst — zooals door 't Vlaamsche volk verlangd — onmogelijk maakt mag behouden blijven. 't Militair verdrag met Frankrijk dat den Staat Belgie verplicht tot het dragen van het hoogste oorlogsbudget onder al de staten van Europa mag onaangeroerd blijven. De Staat Belgie mag blijven dienst doen a's den Tiran die een ehele verdrukt en aan den Beul overlevert, daartegen komt de roode demokratie niet in verzet. Maar 't woord zesmaandienst, dat is roode demokratie en daarmee wordt de massa de oogen uitgestoken. Over 't militarische kleed waarin de zesmaanden zouden gewikkeld worden, zwijgen de demokraten als vermoord. Trouwens twee heeren moeten gediend worden : eerstens de kortzichtige massa, en tweedens de reactie waarmee de roode demokratie gedurende 18 maanden zoo heerlijk demokratisch regeerde en naar het woord van Destree morgen opnieuw zal regeeren En morgen doen de demokraten als gisteren, t.t.z. eens de kiezingen voorbij worden de beloften opgeplooid en de zesmaandendienst wordt in 't onderste van hun binnenzak gestoken.

De kristene demokratie

Wie er nog niet van voldaan was, zal het dra worden. Als 'n gemuilbande doghond loopt ze aan de leiband der reactie. Van 1921 tot 1925 steunde ze den eenen Theunis na den anderen, den wanneer Jaspar Poullet van zijn troon had getrokken, de kristene demokratie 'n schop in haar achterste gegeven, toen dreigde de dog te blaffen en Goddank, zoover is het echter niet gekomen. Jaspar-Van der Velde werd nooit verontrust. De dog treurde, betreurde, stelde met spijt vast, wenschte en bleef wenschen. Zoo gaat het ook nu ! De kristene demokraten betreuren dat ze aan de regeering moeten deelnemen, ze stellen met spijt vast dat Jaspar, de Broqueville en andere reactionairs geen demokraten zijn, dat er van zesmaandendienst niets in huis komt en ze wenschen dat de verkorting van dienttijd zou nagestreefd worden. Maar ze moeten aan de regeering deelnemen. E. P. Rutten heeft het gezegd : anders onttrekken u de Belgische Bisschoppen de steun van hun proosten. En ja, die treurende demokraten schikken zich in hun lot : E ja ! 't land moet toch 'n regeering hebben !

In België is de reactie : Baas.
In België blijft de reactie : Baas.

We zegden 't zooeven : Jaspar heeft met de demokraten tegen de demokraten geregeerd. Hij deed het gisteren. Hij doet het nu ! Hij of anderen doen het morgen! In België blijft de reactie baas ! De roode demokraten werden naar huis gezonden als hun tijd gekomen was. Een verplichting hebben ze meegekregen, namelijk : in zijnen dienst door demagogisch volksbedrog den opgang van het communisme in Wallonië, van het K. Vl. Nationalisme in Vlaanderen uit al hun krachten verhinderen. Van dezen dienst zal de roode demokratie zich trouw kwijten.

Een nieuwe knecht was noodig ! De kristene demokratie. De reachtie moest geholpen worden, en dan wordt geen verzet geen tegensputteren geduld, en al hadden al de kristene demokratische knechten geschreeuwd als gekeelde varkens, hunne groep zou de regeering gesteund hebben. zal de regeering steunen tot op het oogenblik dat Jaspar hun heengaan duldt. Geen minuut vroeger, geen minuut later zal de kristene demokratie de huidige regeering haar steun ontzeggen.

Derhalve is hun demokraat zijn, schijn en volksbedrog.

België is reactie ! ! !

Is België opnieuw het Paradijs der Kapitalisten ?

Aldus luidt de titel van een art. dat de heer Vander Velde wijdt aan een art. en bewering van zijn partijgenoot Louis de Brouckère en aan het verwijt van de Hollandsche socialisten wie de lage loonen in België de konkurentie onmogelijk maakt.

Deze diskussie steunt op de cijfers medegedeeld door het Internationaal Arbeidsbureel :

Bij middel van deze statistieken herleid tot 100 voor Londen op 1 Juli 1914, kon men voor de laatste jaren volgende lijst opmaken.

Indexcijfer voor het betrekkelijk peil der werkelijke loonen in verscheidene steden.

	1 7 24	1 7 25	1 7 26	1 7 27
Londen	100	99	102	106
Philadelphia	213	180	169	189
Amsterdam	89	82	92	92
Stockholm	85	78	89	98
Parijs	73	—	—	56
Brussel	59	54	48	50
Praag	56	48	51	49
Berlijn	55	54	48	71
Weenen	47	42	44	42
Milaan	46	46	48	55
Warschau	—	49	46	39

« Men weet hoe deze vergelijkende statistieken worden opgemaakt : op gestelde tijden, b.v. op 1 Jan. en op 1 Juli neemt men de loonen op in enkele steden en men stelt ze in verhouding — om de werkelijke loonen te bepalen — tot de prijzen van hetgeen men noemt een voorraadkorf, bevattende de enkele artikelen voor de dagelijksche voeding. »

Aldus de interpretatie van den heer Vande Velde zelf.

Wij zijn eenigszins benieuwd te weten hoe de partijgenoot van Mr Wauters deze bepaling van de levensduurte uitleggen zal. Ofwel is ze juist en dan behooren de loonen hier werkelijk tot de laagste van Europa.

Ofwel geeft het indexcijfer niet de juiste verhouding tot de levensduurte weer en dan dient M. Vande Velde zijn partijgenoot Wauters — jaren lang minister van Nijverheid en Arbeid en goedkoop leven — varantwoordelijk te stellen.

We wachten de verdere redeneering van den heer Vande Velde af.

SOCIALE VERPLEGING

Zooals meest alle hedendaagsch menschlievend werk, is ook de sociale geneeskunde in het leven geroepen met het doel in hedendaagsche nooden en behoeften te voorzien.

De goede oude huisdokter uit vervlogen tijden had geen sociale medewerker van doen. Hij ging van huis tot huis en zijne patiënten, en hunne families, waren hem door den omgang zoo goed bekend, dat er weinig gevaar voor bestond dat hij hun, ter genezing, het onmogelijke zou voorschrijven ; hij kende bovendien grondig den zedelijken en den geldelijken toestand van zijne zieken.

Tengevolge van den aangroei van het aantal der gasthuizen en van dezer populariteit, zijn geheel nieuwe toestanden ontstaan. De « persoonlijkheid » van den patiënt wordt noodzakelijkerwijze gedeeltelijk uit het oog verloren; volle aandacht kan nog alleen worden verleend aan het « ziektegeval ». Doordat geneesheeren en verpleegsters al hun tijd en krachten noodig hebben voor het louter « lichamelijk » welzijn van hun zieken, worden op den achtergrond gedrongen factoren die van groot belang zijn met het oog op hunne gezondheid, als daar zijn : gezinstoestand, huisvesting, karakter, financieele en maatschappelijke positie.

Als vanzelf sproot de noodzakelijkheid der Sociale Verpleegster in het gasthuis, uit de ontoereikendheid van het zuiver geneeskundig werk.

Elke verpleegster, die er zich niet wil bij bepalen een vluchtigen blik te slaan in het leven van hare zaal patiënten, maar die zich ook rekenschap wil geven van de moeilijkheden ontstaan in den huiskring, tengevolge van de ziekte, of zelfs van de toestanden die mede aanleiding kunnen zijn van de ziekte, moet dan ook doordrongen zijn van de noodzakelijkheid van sociale verpleging. Want enkel gezonde menschen kunnen een normaal leven leiden ; door ziekte worden de normale omstandigheden ontwricht. En de moeilijkheden zijn des te grooter naarmate de ziekte langer aanhoudt of indien zij chronische invaliditeit veroorzaakt.

Het schijnt mij overbodig toe uit te wijden over de individueele vraagstukken die oprijzen bij ziekte. Ik noem er terloops slechts enkele : gebrek aan het hoogst noodige in het gezin, bij afwezigheid van den broodwinner ; verwaarloozing der kinderen gedurende de afwezigheid der moeder ; het vraagstuk waarvoor zich geplaatst vindt de alleenstaande man, zonder tehuis of vrienden, bij het verlaten van het gasthuis; de ongehuwde moeder die bij het verlaten van het Moederhuis den strijd voor het bestaan moet aangaan voor zich en voor haar kindje ; de hartlijder die, om niet terug te hervallen, bijzonder gunstige levensvoorwaarden behoeft ; de kreupele — of de anderszins voor den levensstrijd minder geschikten — die zijn beroep niet meer kan uitoefenen ; en dan verder al degenen — een lange lijst — die te worstelen hebben met moeilijkheden, misschien schijnbaar van weinig ernstigen aard, maar die toch het volledig herstel in den weg staan.

Van den dokter, alreeds overbelast, kan moeilijk méér worden gevergd dan het medische werk. Vandaar de noodzakelijkheid van den medischen socialen werker deweike, in de mate van het mogelijke, door de hinderpalen uit den weg te ruimen die den goeden uitslag in den weg staan van het werk van den dokter, dezes taak zal aanvullen. De sociale verpleegster zal ook nog nuttig werk verrichten met het verzamelen van de sociale gegevens die bijdragen kunnen tot de studie van de toestanden die ongezondheid teweegbrengen of bevorderen.

Het welzijn der gemeenschap is het eindoel der verschillende sociale instellingen. Met « welzijn » wordt enkel niet bedoeld één enkele uiting van het leven van het individu. Want arbeid, zonder gezondheid om in zijn taak te volharden, is van niet meer nut dan gezondheid zonder de mogelijkheid om nuttig werk te doen. Arbeid en gezondheid zonder ontspanning, leiden naar geestelijken honger. En voor wie hunkert naar genegenheid, doch die van vrienden of familie verstoken is, verliest het leven zijn aantrekkelijkheid.

Een verpleegster voornamelijk bekommerd om de gevolgen van de ziekte, komt er wel eens toe te meenen dat, kan maar de gezondheid herwonnen worden, al het overige van minder belang is. Wil zij aan sociaal werk doen, dan moet zij er zich streng op toeleggen het leven van haar patiënt in al zijn uitingen te beschouwen. Bij het opsporen van oorzaken, bij het betrachten van uitslagen, moet zij leeren het onderling verband te zien van al zijn nooden. Buiten het hospitaal is elke man, is elke vrouw en elk kind lid van een familie of van eene gemeenschap. *Het volstaat niet een kind te verplegen, een wonde te verzorgen, de gezondheidsregelen aan te leeren, de ziekte op te sporen en te voorkomen, ook armoede en zedelijk verval moeten opgespoord en voorkomen worden. Haar specifiek domein is het familieven waarvan zij de kwalen, de misvormingen en de achterlijkheden te genezen en te hervormen heeft.*

De meest verscheiden toestanden komen voor : ellende, luiheid, grofheid, dronkenschap, onkunde, wangedrag, oneenigheid enz. Hier staat zij tegenover onwetendheid, elders tegenover zedelijke ontaarding.

De sociale verpleegster moet ieder geval doorgronden, om wezen en oorzaak te kennen ; vervolgens moet zij herdenken wat er dient gedaan, en hoe er dient gehandeld. Dit laatste vooral is niet gemakkelijk. Het moeilijkst voor haar zal zijn, niet een oplossing voor te houden, maar deze te doen uitvoeren. Zij ziet de ellendige kinderverpleging, de verkeerde opvoeding, het wangedrag van aankomende jongens en meisjes, gevolg van het misvormde midden waarin zij zijn opgegroeid : zij ontwaart in den huiskring het gemis aan alle sociaal vooruitzicht, aan allen overleg. En het doel, de uitslag van haar tusschenkomst moet zijn : die menschen te leeren begrijpen, te doen willen en te doen handelen. Waar hulp geboden wordt, moet ze snel ingrijpend en volledig zijn. Geen aalmoes die den gesteunde dwingt in zijn behoeftigen of ziekelijken staat voort te woekeren, zonder kans er ooit aan te ontsnappen, en aldus de gemeenschap blijvend tot last. — Helpen, zonder de behoeftigheid te voorkomen verbetert niets ; men onderhoudt slechts op die wijze de klasse der zwakken.

Het arbeidsveld dat voor de sociale verpleegster openligt, is oneindig. Haar taak is grootsch, maar zwaar. Om ze behoorlijk te vervullen is veel kennis, veel bevoegdheid vereischt. De gewichtigste voorbereiding is echter wel de vorming harer persoonlijkheid. Zij moet rijk zijn aan edelmoedigheid, aan liefde, aan goedheid, aan geduld, aan voorzichtigheid, aan karaktersterkte. Zij moet haar ambt beschouwen en voelen als een apostolaat. Zonder dat, gaat het niet. Haar dagelijksche moeilijkheden en strijd, de onverschilligheid van hen die zij helpen wil, het scepticisme en de tegenwerking van personen en inrichtingen, waarvan zij integendeel alle hulp zou moeten verwachten, ontmoedigen soms de sterksten. Daarom eischt het werk der sociale verpleegster vanwege de leiders van sociale organisaties, de ruimste waardeering.

Deze beschouwingen over de noodzakelijkheid, het ontstaan en de rol van de sociale geneeskunde, zullen u alreeds hebben doen beseffen hoe gewichtig en veelomvattend de taak is der sociale verpleegster van de Commissie van openbaren onderstand, dewelke onder meer tot doel heeft : de ellende te bestrijden door voorbehoudsmaatregelen. En wie zegt ellende, noemt ziekte en onwetendheid, want ziekte is dikwijls het gevolg van beiden.

Mevr. MALLENTJER-VAN DEN BORRE.

Wederoproepingen in het leger

In den loop van 1928 worden volgende klassen wederopgeroepen voor schiet- en manoeuversperiode.

I. Wederopgeroepen klassen : Cavalerie en pantserauto's : klasse 1926 ; luchtvaart : klassen 1925 en 1926 Andere wapens en diensten : klassen 1925.

II. Duur van de wederoproepign : 6 weken, behalve volgende uitzondering bij de luchtvaart, de miliciens der klasse 1925 worden terug binnengeroepen voor 2 weken ; die voor de klasse 1924, 3 weken ; bij de overseinstroepen en diensten : 3 weken voor de manoeuvers, behalve ongeveer 350 man, voor 6 weken terug binnengeroepen tusschen den 15n December 1927 en den 1n Maart 1928.

III. Tijdstippen van de wederoproepingen : A. Infanterie : 1. Linieregimenten (behalve de Mi eenheden) : maken een schiet- en manoeuversperiode mede in 't kamp van Beverloo, 2e, 3e, 4e, 5e, 6e en 9e linie : van 11n April tot 19n Mei ; 1e, 2e, 3e jagers, 1e grenadiers, 1e karabiniers, 13e linie : van 29n Juni ot 9 Augustus ; 1e, 10e, 11e en 12e linie : van 13n Augustus tot 21n September.

2. Compagnies Mi. der linieregimenten : maken een schietingsperiode mede in 't kamp van Elsenborn en nemen deel aan de bataljons en regimentsoefeningen in 't kamp van Beverloo. 2e, 3e, 4e, 5e, 6e en 9e linieregimenten : 2n April tot 11n Mei ; 1e, 2e, 3e jagers, 1e grenadiers, 1e karabiniers, 13e linieregiment : van den 26n Juni tot 2 Augustus ; 1e, 10e, 11e en 12e linieregimenten : van 6n Augustus tot 1n September.

De wederoproepingen voor de miliciens van het 7e en het 8e linieregiment zullen later geregeld worden.

3. Bataljons mitrailleurs en infanteriebatterij maken een schietperiode mede in 't kamp van Elsenborn.

1e en 2e divisie infanterie : van 18n Maart tot 28n April.

2e en 6e divisie infanterie : van 31n Mei tot 11n Juli.

3e divisie infanterie : van 23n Juli tot 31n Augustus.

Troepen van het bezettingsleger (evenals de compagnies Mi. van het 7e en het 8e linieregiment) van 26 Maart tot 5 Mei.

B. Cavalerie : Regimenten cavalerie, regimenten wielrijders, pantserauto's (behalve de Mi. eenheden kamp van Beverloo) : van 14 Mei tot 23 Juni.

Mitrailleurseenheden (kamp van (Elsenborn) : van 11 April tot 22 Mei.

C. Artillerie : 1A, 2A en 13A (behalve 11-1A en 11-2A): van 14 Mei tot 23 Juni: de 11/1A en 11/2A : van 26 Maart tot 4 Mei 6A 11A, 14A (behalve de 11/6A en 11/11A) : van 18 Juni tot 28 Juli ; de 11/6A en 11/11A van 13 Juni tot 24 Juli ; 3A, 8A, 15A : van 9 Juli tot 17 Augustus.

Bereden artillerie en brigade legerartillerie : van 27 April tot 7 Juni.

Een aantal telefonisten, de seiners en geleiders kunnen echter voor de manoeuvers in 't kamp van Beverloo, op volgende tijdstippen terug binnengeroepen worden:

1A, 2A, 13A : van 10 April tot 19 Mei. 6A, 11A, 14A : van 29 Juni tot 9 Augustus. 3A de twee groepen van het 15A in garnizoen te Thienen : van 13 Augustus tot 21 September. Bereden artillerie : van 14 Mei tot 23 Juni.

D. Genie : 2e regiment der genie : een bataljon van 2 April tot 12 Mei ; twee bataljons van 14 Mei tot 23 Juni.

3e regiment der genie : Per bataljon : van 10 April tot 19 Mei ; van 21 Mei tot 30 Juni ; van 2 Juli tot 11 Augustus.

4e regiment der genie : Per bataljon : van 7 Mei tot 16 Juni ; van 18 Juni tot 28 Juli.

Voor de troepen van het bezettingsleger zal het tijdstip later vastgesteld worden.

Genie-wielrijders van 2 Juli tot 11 Augustus. Bataljon pontonniers : van 2 Juli tot 11 Augustus.

Wat de miliciens betreft, behoorende tot de luchtvaart. de seintroepen en diensten, de strijdwagens, de vervoerkorpsen, de spoorwegtroepen zullen de wederoproepingsdatums door de korpsoversten bepaald worden.

De Loonen in de Bakkerijen

—

Hieronder geven wij het besluit weer, dat genomen werd door de Landelijke Kommissie voor de broodnijverheid, in algemeene zitting van 3 Februari 1927 :

« De schommelingen van het uurloon tusschen de indexgrenzen 600 en 900 punten bedragen 0,06 fr. per geheele schijf van 10 punten ; maar, in de praktijk, geven de vier eerste schijven van elke reeks van 5 schijven slechts recht op verhoogingen van 0,05 fr., terwijl men met 0,10 fr. verhoogt voor de vijfde schijf. »

Dit besluit is nog altijd van toepassing. Noch de eene noch de andere van de twee betrokken partijen heeft het akkoord opgezegd.

In toepassing van het hooger gemeld besluit worden de loonen (minima) in de groote nijverheidsbakkerijen van 16 Jan. af de volgende :

Antwerpen, index 852, 5,15 fr.
Brussel, index 855, 5,15 fr.
Leuven, index 830, 5,00 fr.
Brugge, index 809, 4,85 fr.
Oostende, index 814, 4,90 fr.
Kortrijk, index 784, 4,70 fr.
Gent, index 811, 4,90 fr.
Aalst, index 794, 4,75 fr.
Sint-Niklaas, index 812, 4,90 fr.

In de kleine en gemiddelde bakkerijen (minder dan 90 zakken per week) is het uurloon 0,15 fr. minder.

FAMILIEZIEKENBOND VOLKSBELANG

VLAAMSCH HUIS ISEGHEM

Verzekert tegen Ziekte
Invaliditeit
X stralen
Opereratie
Geboorte
Sterfte

En telt reeds meer dan 1900 leden.

WEES OOK VOORUITZIENDE !

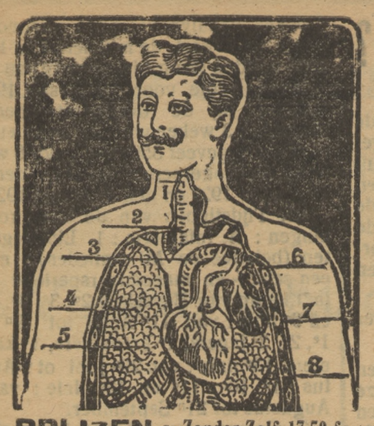

Belangrijk bericht !

Gij allen die min of meer onderhevig zijt aan borstkwalen : Bronchiet, Griep Asthma, Keelontsteking, Hoesten, Kuchen en Fluimen, indien gij tot hiertoe alles beproefd hebt zonder afdoend effekt te bekomen, indien gij hopeloos zijt en mismoedig, vergeet niet dat er een middel is dat sinds 50 jaren duizenden en duizenden hopelooze gevallen genezen heeft. Neemt ook dit middel :

Borstbalsem Martin Toms, Resina zalf, Microbenpillen

Volgt de volledige behandeling voor zes weken waarvan het regelmatig gebruik de diepst ingewortelde borstziekten uitroeit en geneest, en aldus 't best voorbehoedmiddel is tegen de tering en 't zekere geneesmiddel van **ASTHMA**

Schrijft om inlichtingen aan **MARTIN TOMS**, Apotheker-Specialist, 112, Wetstraat, Brussel of wendt U rechtstreeks tot uw apotheker die U het gevraagde zal bezorgen.

PRIJZEN : Zonder Zalf 17,50 fr., met Zalf 25 fr., Microbenpillen 12,50 fr., Maagdrank 20 fr., Behandeling voor 18 dagen 85 fr., Serie van 6 weken 185 fr.

BLOEDTHEE

OVERTREFT PILLEN, POEDERS EN CACHETTEN

voor het zuiveren van 't bloed

GENEEST ALLERBEST EN OP RADIKALE WIJZE :
uislag, puisten, speen, gemis aan eetlust, verstopping, draaiingen, gal, slijmen, enz.

IN ALLE GOEDE APOTHEKEN OF RECHTSTREEKS BIJ DEN UITVINDER

Apotheker Vandenbussche

49, RIJSELSTRAAT, 49, MEENEN

Prijs 4,50 frank *Prijs 4,50 frank* *Prijs 4,50 frank*

Het Oud Bier der is gekend voor

Brouwerij "De Arend,,

't gezondste, kloekste, aangenaamste

A. Louwaege-Verstraete, Cortemarck

MONO POEDERS

Onfeilbaar geneesmiddel tegen :
Hoofd- en Schele Hoofdpijn, Zenuwlijden, Hevige Tandpijn, Rheumatiek, Griepe

WAAROM ?

zijn de MONO POEDERS verkieslijk dan alle anders produkten van gelijken aard ?

OMDAT

zij onmiddelijk de hevige pijnen stillen.
zij altijd genezen daar waar alle andere geneesmiddelen mislukt hebben.
zij de maag nooit vermoeien.
zij door meestal de voornaamste geneesheeren voorgeschreven worden, om hunne menigvuldige genezingen, zelfs in de hardnekkigste gevallen.
zij, dank aan hunnen aangenamen smaak, door de moeilijkste personen gemakkelijk ingenomen worden.
zij in geen cachetten zijn, en dus door de teerderste magen verdragen worden.

TE KOOP IN ALLE GOEDE APOTHEKEN in doozen van : **12 pakjes 4,50 fr. — 25 pakjes 8,00 fr.**

Hebt gij pijnen in de lenden ?
Kunt gij moeilijk of pijnlijk uw water maken ?
Is uw water troebel of te sterk gekleurd ?
Lijdt gij aan jicht, heup- of lendenjicht ?
Zijt gij door Rheumatiek gekweld ?
Zijn uwe voeten gezwollen ?
Is geheel uw lichaam ontsteld door een vuilen brand ?

? ? ?

Dit alles zijn de zekere kenteekens dat uwe **Nieren, Blaas of Lever** *ziekelijk zijn en gij zoohaast mogelijk uw toevlucht moet nemen tot eene ernstige en nauwkeurige behandeling met*

Dalila Pillen

EN

Samsom's Oliebalsem

Ontelbare getuigschriften van genezingen, bekomen door het gebruik van deze wondere geneesmiddelen, zijn het beste bewijs dat zij alleen in staat zijn bovengemelde ziekten spoedig en volledig te genezen.

VERKRIJGBAAR IN ALLE GOEDE APOTHEKEN :

VOOR UW

Schilder- & Behangpapier

WENDT U TOT HET HUIS

J. LEFEVERE-HUYSENTRUYT

Roeselaerestraat, 168, Iseghem

Magazijn van kleuren en vernissen. Groote keus van sponsen en zeemvellen, matten, tapijten, traploopers en karpetten

Trouwe bediening Lage prijzen

Laat uwe Geldzaken verzorgen door de

Fondsenbank

Naamlooze Vennootschap

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL
WETSTRAAT, 84 BRUSSEL

Bijbanken : Antwerpen & Kortrijk

Agentschappen :
Brugge, Crombeke, Poperinghe, Harelbeke, Moeskroen, Thielt.

Fondsenbank maakt deel uit van de groep Fondsenbank-Handelsbank-Noordstar.

Kapitaal en Reserven : 50.000.000 frank

BIJHUIS TE ISEGHEM ROESELAERESTRAAT, 28

In den Zilveren Vos

Alles aan zeer voordeelige prijzen

Onmogelijke concurentie
Verzorgd werk
Trouwe bediening

GEZUSTERS STROBBE

Gentstraat, 57, Isegem

Overgroote keus van alle slach van Pelsen en vellen mantels.

SCHUNKS
OPOSSUMSCHUNKS
MARTERS
VOSSEN
VELLEN OM TE GARNIEREN

Leest aandachtig !

Voor uwe elektrische inrichtingen van drijfkracht, verlichting, verwarming, bellen, telefoon en radioinstellingen, wendt u tot 't huis

HENRI SIMOENS-SCHACHT
HONDSTRAAT, 14 ISEGHEM

Aankoop, verkoop en huur van nieuwe en okasie motors.

Alle herstellingen Spoedige uitvoering
Inlichtingen en beschrijvingen zonder verbintenis
Voordeelige prijzen

ZANNEKIN

DUBBEL BLOND BIER
gezond, kloek natuurlijk

Brouwerij St Louis
L. VERLENDE LOO

Alleenverkoop voor Iseghem en omliggende :
S.M. VLAAMSCH HUIS, ISEGHEM

Allergunstigste prijzen voor herbergiers en koffiehuizen

Neringdoeners, zoekt uw profijt !!

SUIKERBAKKERIJ

Alberic Debruyne-Devolder
Rousselarestraat, 18, ISEGEM

Artikelen voor St Niklaas, Paaschartikelen en Nieuwjaarsgeschenken.

Kruidenierswaren

Conserven, Specerijen, Chocolade, Dessert, Biscuits, Pralines, Fondants, Suikers, Doopsuikers, Chocolade in reepen en in pakken.
Groote keus van Spekken, escence, acidulé, forré.
Eierkleursel voor broodbakkers.

In 't groot SUIKERHANDEL In 't klein

Bijzondere Prijzen voor Voortverkoopers

GOEDE WAAR PRIJST ZICH ZELF

Voor uwe

Stoven, Kachels en Gasvuren

wendt u tot

Germ. Ghekiere-Duyck

Roeselaerestr. 88, Iseghem

Magazijn van verlakt, aluminium en genikeleerd keukengerief, waschkuipen in galvanisé, kinderbaden, waschfournoizen. — Groote kens van verlakte menagerestoven van de beste merken en buizestoven in eigen werkhuis gemaakt.

Gazinrichtingen Zink & Loodwerk
Spoedige bediening Matige prijzen

WAAROM ?...

Waarom hoesten als BORSTPILLEN LALEMAN U radikaal genezen ?
Waarom koorst of tandpijn lijden als CACHETTEN KEPHIL die doen verdwijnen ?
Waarom uwe kinderen niet vrijwaren tegen borstziekten als DROSELS BORSTBALSEM der *apotheek Laleman* daartoe de geschikte middel is ?
Waarom zelf ziek of zuchtig zijn als U ter *apotheek Laleman* alles kunt verkrijgen om U gezond te maken ?

DUS VOOR ALLES NAAR DE

Apotheek Florent Laleman

Brugstraat, 2 Iseghem

(bij de Gendarmerie)

Men draagt ten huize *Telefoon 63*

De schoonste kinders....
zijn deze die dagelijks
gepoederd worden met

DULCIOR POEIER

Te kooop in alle goede Apotheken.
DE DOOS 1,50 FR.

GROOT KLEIN

Wed. VANDE WALLE

ISEGHEM, Zuidkaai, 4. **ROESELARE,** Trakelweg, 39.

Huishoudkolen
Machienkolen
Anthracieten
Smiskolen
Cokes

Artificiel « Monsbrand »
Kalk en Cement
Cement- & Ceramiektegels
Draineerbuizen
Pannen
Gleierstegels
voor muurbekleeding
Gegolfde en vlakke platen in asbestcement

Fabriek van Betonbuizen
Citernen
Steenputten
Cementpannen
Kiekenkoten
Betondalles
Watersteenen
Schouwen, muurbekleeding

Poutrellen
Smidsijzer
LTU-ijzer
Betonijzer
Peerdijzers en nagels
Timmermansgerief
Artikels voor stoven
Alam
Dakvensters

Fabriek van gegoten cimenttegels en marmermosaiektegels, merk V.

Koopt voor uwe kinderen

bij Verjaardag of andere plechtigheden des jaars.

Voor onze kleine Schilders

KLEUR- EN TEEKENBOEKEN.

Bont en Blauw, kleurblok fr. 4,50
De Briefkaartenschilder, reeks van 4 boeken. Per deel 3,—
Ons Teekenboek, reeks van 4 boeken per deel 1,80
Briefkaartenkleurboeken, per deel 1,80

Bijzonder aanbevolen

G. GEZELLE.
Vlaamsche Volksvertelsels. Met gekleurde omslag en 5 platen, geteekend door den kunstschilder K. Rosseeuw 4,50

HERMAN HENOT.
Kempische Volksvertelsels 7,50
Van dezen bundel zijn als afzonderlijke deeltjes verkrijgbaar :
Sagen uit de Kempen 4,50
Van slimmen Jan en dommen Sus 1,50
Het Tooverbeursje 1,50
Kaatje de Vondelinge en andere vertelsels 1,50

KAN. AMAAT JOOS.
Vertelsels van het Vlaamsche Volk, 3 bundels, elk 7,50
Van den eersten bundel zijn als afzonderlijke deeltjes verkrijgbaar :
Natuurverkl. Sprookjes 3,—
Van den gefopten Duivel 1,50
Vlaamsche Legenden 1,50
Van Duimpje en andere wondere Kinderen 1,50

Artistieke Prentenboeken

Albumformaat, gekartonneerd

JENNY DE BLOEME.
De Waterkindertjes. Een sprookje van twee heel kleine kindertjes. Gekleurde platen 27,00

ALFRED LISTAL.
Wat Lisette droomde 15,—
Gouden Regen 15,—
't Is lang geleden 15,—

Andere mooie Prentenboeken.

ANNIE HOMAN.
Grieksche Sagen voor kindereu 7,50
Het nieuwe Dierenboek stevig gekartonneerd 15,—
Idem, kleine uitgave 10,—

H. N. DE TREMERY.
Dik en Knuppie, een kaboutergeschiedenis, ingenaaid 4,—
Piet de Smeerpoets, groot formaat gekartonneerd 12,50
Hanna de Sloddervos, groot formaat gekartonneerd 12,50

« ONS THUIS SERIE »

DIETZ en LEOPOLD :
Plaaggeest; Een vroolijke middag; Een groote verrassing; Een gezellige droom; Kees zijn avontuur; In de Duinen; De avonturen van Jan; Moeders verjaardag; Jokko 't Aapje; Vacantie; Reuzepin.
Elk deel gekartonneerd, flink geïllustreerd 10,—

C. ASTAES. Uit Moeders jeugd 7.80
Vertellingen 7.80
Herinneringen 7.80
Kindervriendjes I 1.95
» II 1.95
» III 1.95
De wonderlijke dwerg 3,90

Al deze werken zijn op aanvraag te verkrijgen in *Boekhandel Volksverheffing*. Bij de prijs dient 0,60 fr. voor verzendingskosten worden gevoegd.

Fotografen Encadreurs
Kunstschilders

Probeert eens

met de produkten van

La Riga Sabenca

Vaartstr. 2, Roeselare

voor uwe kaderlijsten en kaders

Eene schoone voorraad in alle slach steeds voorhanden

KORTRIJKSCHE BOUW- EN HYPOTHEEKKAS

BUREEL :

Groote Markt, 1, Kortrijk

Spreekdraad 382. Spreekdraad 382.

Kantoor open alle werkdagen van 9 tot 12 en van 2 tot 5 uur.

ALLERHANDE INLICHTINGEN over 't koopen, verkoopen van gronden en huizen, over 't overnemen van pachthoeven in Frankrijk.

OPMAKEN VAN PLANS EN BESTEKKEN voor 't bouwen van huizen, villa's, fabrieken, enz.

— ALLERHANDE VERZEKERINGEN —
Brand - Leven - Ongevallen

GELDLEENINGEN
op vaste eigendommen aan de meest voordeelige voorwaarden.

DE VALLENDE ZIEKTEN !

EEN ENKEL GENEESMIDDEL zult gij vinden dat doelmatig is tegen deze wreede kwaal

HET IS DE **Poeder Epilepsia**

Prijs : 20 frank

die van af den eersten dag de aanvallen tegenhoudt — de genezing brengt aan allen die het goed gebruiken en nooit of nooit schadelijk is

Menigvuldige getuigschriften van genezing zelfs van gevallen die reeds meer dan 20 jaar duurden.

Te koop in alle goede apotheken of rechtstreeks bij den bereider

Apotheker Vandenbussche - Meenen

Volledige tekst met beschrijving, uitleg en behandeling der Vallende Ziekten wordt overal GRATIS gezonden op aanvraag.

TE VERKRIJGEN
in alle Iseghemsche Apotheken

PECTOIDS

Overtreffen alle andere zwarte pillekens tegen den hoest !

ZIJ KOSTEN ENKEL 4 FRANK !
UW APOTHEKER HEEFT ER !

Pectoïds geven U voortdurend een klare stem, een frissche mond, een aangename adem.

ZORG DAT GIJ ALTIJD UW DOOS OP ZAK HEBT !

Drukkerij « Volksverheffing » Aalst.
Onderwijsstraat, 14.